



Barbara Kingsolver,
De gifhouten bijbel
Uitgeverij Prometheus,
ISBN 978 90 4462 714 5
paperback € 17,50
www.boekhandelpraamstra.nl



Deze column is gepubliceerd in:



VGS Media BV

COLUMN

Stineke Dirkzwager

Boekhandel Praamstra



Barbara Kingsolver, De gifhouten bijbel

De geboorte van mijn kleindochter bracht mij naar Lexington, Kentucky, waar mijn zoon tijdelijk woont vanwege zijn werk. Alles ging uitstekend, het kind blakend, de ouders dolgelukkig en deze oma in de wolken.

Als moeder en kind rustten trok ik er op uit om de omgeving te verkennen.

Lexington is een schilderachtig stadje: spitse kerktorentjes, charmante huizen met veranda's, veel groen. Uiteraard belandde ik in een boekwinkel, en ik was benieuwd of Kentucky beroemde schrijvers had voortgebracht. Tot mijn verrassing bleek Barbara Kingsolver in deze categorie te vallen. Haar boek 'The Poisonwood Bible', in het Nederlands vertaald als de Gifhouten Bijbel, is een van de indrukwekkendste boeken die ik ooit las.

De Gifhouten Bijbel heeft niets te maken met Kentucky, maar het gegeven dat de vaderfiguur een godsdienstfanaticus is lijkt te verwijzen naar de wortels van de schrijfster. Kentucky is diep religieus, ook in Lexington zie je in bijna iedere straat een kerk en het is moeilijk er sociale contacten op te bouwen als je geen lid bent van een kerkgenootschap. Dominee Nathan Price wordt in 1959 uitgezonden naar een dorp in Belgisch Congo om de Afrikaanse inwoners te bekeren. In zijn kielzog reizen zijn vrouw en vier dochters mee; zij zijn de vertellers.

Rachel, de oudste, is een opstandige puber die het verschrikkelijk vindt dat ze haar gezellige leventje in Amerika moet achterlaten. Leah is de verstandige zus die heilig gelooft in de missie van haar vader, totdat ze haar ogen niet meer kan sluiten voor zijn ware aard. Haar tweelingzus Adah is lichamelijk gehandicapt en weigert te praten. Desondanks is ze een taalvirtuoos die haar gedachten subliem weet te verwoorden. Ze is dol op woordspelingen en taalkunstjes, haar hoofdstukken wemelen dan ook van de palindromen (hulde aan de vertalers!). En tenslotte Ruth May, het kleine zusje dat onbevangen haar nieuwe omgeving tegemoet treedt.

Moeder Orleanna beschrijft in korte hoofdstukken haar worstelingen met het nieuwe bestaan van haar gezin, maar het zijn de dochters die ieder met hun eigen stem kleur geven aan het verhaal over Nathan Price en zijn missie, die gedoemd is te mislukken.

Want Congo wordt steeds onveiliger door de grimmiger wordende onafhankelijkheidsstrijd. Nathan krijgt de opdracht te vertrekken, maar hij weigert halsstarrig omdat nog niet alle Afrikanen uit zijn dorp bekeerd zijn. Na een dramatische gebeurtenis ontvlucht zijn vrouw met hun dochters het land, haar man achterlatend. In de laatste hoofdstukken blikken de inmiddels volwassen meisjes terug op hun tijd in Afrika, die zo bepalend is geweest voor de rest van hun leven.

Een hoofdrol is weggelegd voor Belgisch Congo zelf. Barbara Kingsolver, die er korte tijd heeft gewoond, geeft een fenomenale beschrijving van het land en zijn bewoners, die droogte, ziekte, oorlogen, plagen van haast Bijbelse proportie (hoe een dorp bijna wordt weggevaagd door een mierenleger) en terreur moeten zien te overleven. Een aangrijpende roman die nog lang blijft nazinderen. Ik was blij met de hernieuwde kennismaking met dank aan een boekwinkel in Lexington, Kentucky.